

ZATERDAG
19 JUNI
2021

OUDE KERK
HELVOIRT
19.00 UUR

OPEN KERK

HELVOIRT

TWAALFDE ZONDAG DOOR HET JAAR

THEMA: Angst en Godsvertrouwen

‘Vertrouwt ge het niet, dan houdt ge het niet.’
(Jesaja 7:9)

Voor deelname aan vieringen in de Oude Kerk te
Helvoirt: aanmelden via e-mail
(christvaniersel@gmail.com)
of tel. 0411-64 15 29,
met telkens ook een luisterviering
op de website: www.openkerkhelvoirt.nl

Komende vieringen Open Kerk:

Zaterdag	3 juli	19.00 uur	Viering
Zaterdag	14 augustus	19.00 uur	Viering

OPEN KERK

HELVOIRT

OPENINGSLIED

Psalm 121

*Ik hef mijn ogen op naar de bergen:
Vanwaar zal komen mijn hulp?
Mijn hulp is van bij de Ene,
de maker van hemel en aarde.*

*Niet geve hij je voet aan wankeling prijs,
niet sluimeren zal hij die over je waakt.
Zie, nooit sluimert, nooit slaapt
Hij die over Israël waakt.*

WELKOM

Tussen geboorte en dood ligt de levenszee.
Daar ervaren we vaak hoezeer
dood en leven met elkaar verstrengeld zijn.
Soms verstijven we van angst en paniek,
dan weer herwinnen we het vertrouwen
in de toekomst, kome wat komt.

Welkom vanavond hier, waar we – nu weer
voor het eerst – zachtjes kunnen meezingen
en stemmen horen die ons vertrouwd zijn.
Welkom ook allen die dankzij de techniek
met ons meevieren, in Gods naam.

LIED

*Het is de Ene die over je waakt,
de Ene is je schaduw aan je rechterhand.
Overdag zal de zon je niet steken,
noch de maan in de nacht.*

*De Ene zal over je waken voor alle kwaad,
hij zal waken over je ziel.
De Ene waakt over je gaan en je komen,
van nu en tot in eeuwigheid.*

SCHULD EN VERGEVING

Zoek wat goed is; doe het.
Haat het kwaad; laat het.
Dan groeit er hoop
voor mens en wereld.

Luister naar de stilte;
hoor haar stem in je hart.
En laat die door niets en
niemand overschreeuwen.

Haal niet binnen uit alle macht;
schraap de aarde niet kaal.
Want mateloos vol
maakt zo leeg als wat.

G. Vergeven we elkaar
en God en Goed ons allen.

BEZINNING

Lied

*Alle leven is gegeven
door wie onze oorsprong is;
die ons vraagt om zo te leven
dat er hoop en toekomst is.*

L. Net zomin als een plant,
kunnen wij de geschiedenis
naar onze hand zetten.

Lied

Alle leven is gegeven ...

L. Je weet toch dat graan
niet sneller groeit
door eraan te trekken.

Lied

Alle leven is gegeven ...

L. In bidden en geduld beoefenen
zit iets dat zich diep
in ons binnenste vasthecht.

GEBED

Ik besef
dat mijn taak in uw schepping
nooit af zal zijn, -

dat het minste wat ik ervoor doe
niet tevergeefs is,
dat niets onbelangrijk is.

Ook de bloem niet,
die al voor zij is uitgebloeid
in gras en modder valt;

ook de rivier niet,
die wegebt in de woestijn
en verdroogt.

Ik weet
dat wat ongedaan bleef
niet verloren is.

Ik weet zeker dat niets
tevergeefs, onbelangrijk,
nutteloos of verloren is.

Dit maakt mij
oneindig gelukkig ...

G. Amen

LIED

Refrein:

Naar U gaat mijn verlangen, Heer.

*Richt mij, Gij zijt de God die mij redt,
en op U wacht ik een leven lang.*

*Herinner U, hoe Gij barmhartig zijt geweest,
hoe een en al liefde van meet af aan.*

*Goede en betrouwbare God,
wie afgedwaald is wijst Hij de weg.*

*Arme en ootmoedige mensen
spoort Hij aan zijn weg te houden.*

*Alle wegen van God zijn liefde en trouw
voor wie bewaren het woord van zijn verbond.*

EERSTE LEZING

naar Job 38

God antwoordde Job vanuit een storm
en bestormde hem met vragen:
‘Sta op, Job, wapen je;
Ik zal je ondervragen, zeg Mij wat je weet.
Waar was jij toen Ik de aarde grondvestte?
Vertel het me, als je zoveel weet.
Wie stelde haar grenzen vast? Jij weet dat toch?’

Wie sloot de zee af met een deur,
toen ze uit de schoot van de aarde
los wilde breken?
Ik hulde haar in een gewaad van wolken
en omwond haar met donkere nevels.
Ik legde haar mijn grenzen op
en sloot haar af met deur en grendelbalk,
en zei: Tot hiertoe en niet verder,
dit is de grens die Ik aan je trotse golven stel.'

LIED

<i>Lead me Lord in thy righteousness, make thy way plain before my face. (2x) For it is Thou Lord, my Lord only that makest me dwell in safety. (2x)</i>	<i>Breng me Heer tot uw gerechtigheid, laat me uw weg duidelijk worden. Want bij u, Heer, alleen bij u, bij u, mijn Heer, kan ik veilig en wel verblijven.</i>
---	--

HET EVANGELIE

Marcus 4:35-5:1

Aan het eind van die dag, toen het avond was geworden, zei Jezus tegen zijn volgelingen: 'Laten we het meer oversteken.' Ze stuurden de menigte weg en namen hem mee in de boot waarin hij al zat, en voeren samen met nog andere boten het meer op. Er stak een hevige storm op en de golven beukten tegen de boot, zodat die vol water kwam te staan. Maar hij lag achter in de boot op een kussen te slapen. Ze maakten hem wakker en zeiden: 'Meester, kan het u niet schelen dat we vergaan?' Toen hij wakker geworden was, sprak hij de wind bestraffend toe en zei tegen het meer: 'Zwijg! Wees stil!' De wind ging liggen en het meer kwam helemaal tot rust. Hij zei tegen hen: 'Waarom zijn jullie bang? Hebben jullie nog geen vertrouwen?' Ze werden door schrik bevangen en zeiden tegen elkaar: 'Wie is hij toch, dat zelfs de wind en het meer hem gehoorzamen?' Ze kwamen aan de overkant van het meer, in het gebied van de Gerasénen.

OVERWEGING

U herinnert zich vast en zeker nog de iconische tv-beelden, die vorig jaar te zien waren op Goede Vrijdag, 's avonds om 6 uur, toen het al donker was.

Een leeg Sint Pietersplein, met in de verte een witte stip. Die stip was paus Franciscus, helemaal alleen in de stromende regen. Hij hield een aangrijpende toespraak, waarin hij het verhaal van Marcus over de storm op het meer betrok op de coronacrisis, die toen in alle hevigheid was losgebarsten, in heel Italië en ook hier in Brabant, en die alras heel de aarde zou gaan teisteren. We zitten allemaal in hetzelfde schuitje, zei Franciscus. Nu ervaren we hoe kwetsbaar wij eigenlijk zijn en hoezeer we op elkaar zijn aangewezen. Alle hens aan dek dus en roeien wat je kan met de riemen die je hebt.

De paus riep op tot wereldwijde solidariteit en herhaalde dat dit jaar nog eens in zijn paasboodschap, waarin hij de internationale gemeenschap opriep om de inmiddels beschikbare coronavaccins eerlijk over heel de wereld te verdelen, en ze vooral te delen met de armste landen, omdat die anders uit de boot vallen. Van dat verdelen is het tot nu toe nog niet echt gekomen, en dat terwijl we heel goed weten dat het virus pas echt verdwijnt als we elkaar niet langer kunnen besmetten. Immers, heel de wereld lijdt zolang er één mens te lijden heeft.

We missen de boot als we het verhaal van Marcus alleen laten slaan op het beteugelen van een hevige storm of op het kalmeren van metershoge golven. Als dat wel zo was, waren we gauw klaar met dit verhaal. De kracht van dit verhaal is juist dat het kan slaan op allerlei verschillende vormen van rampspoed. Op tal van manieren kan er plotseling een storm opsteken in je leven. Ineens krijg je te horen dat je lijdt aan een ziekte die misschien wel ongeneeslijk is. Of je verliest je partner, je kind of je ouders. Je raakt je baan kwijt of je bezwijkt onder je schuldenlast. En we kunnen zomaar getroffen worden door bruto natuurgeweld. We leven in turbulente tijden; heel de wereld is op drift, de ene crisis volgt op de andere. Heel ons leven lijkt op losse schroeven te staan. Onzekerheid is troef.

Geen wonder dus dat we ons soms angstig en depressief voelen. Deze gevoelens moeten we niet wegwuiven. Maar angst is het tegendeel van vertrouwen. Vertrouwt ge het niet, dan houdt ge het niet (Jesaja 7:9). De vraag is hoe we een leven vol angst en vrees kunnen omzetten in een leven vol hoop en vertrouwen.

Kort orgelspel

In het verhaal van Marcus is er eentje aan boord, Jezus, die te midden van al het tumult rustig ligt te slapen op het achterdek. In hun paniek schudden de anderen hem wakker en ze vuren een hard verwijt op hem af: 'Kan het jou niet schelen dat wij vergaan?' Dan weet Jezus met een paar woorden de natuurkrachten te bedaren: 'Zwijg! Wees stil!', en meteen is het muisstil. Op zijn beurt verwijt Jezus daarna zijn metgezellen dat ze nog steeds geen vertrouwen in hem hebben.

In dit onderdeel van het verhaal blijkt Jezus te beschikken over vermogens die in het Oude Testament alleen aan God worden toegeschreven. Daar blijkt God heer en meester te zijn over natuurgeweld. Ook wordt daar aan God verweten dat Hij zich er niets van aantrekt als mensen overspoeld worden door rampspoed.

In onze tijd zeggen velen dan al gauw dat er geen God bestaat. Dat er zoveel lijden in de wereld is, is voor hen een reden om hun geloof in God op te geven. Het lijden valt niet te verzoenen met een menslievende God. Het Oude Testament is op dit punt een stuk voorzichtiger. Als mensen in zwaar weer komen te verkeren, zeggen ze niet dat God niet bestaat, maar dan houden ze het erop dat hij even in slaap is gevallen en geen oogje in het zeil houdt. Vandaar ook dat zij de bede in de mond nemen dat God moet ontwaken. Hun godsvertrouwen geeft hen nieuwe veerkracht. Een mooi voorbeeld daarvan is psalm 44:

Word wakker, Heer, waarom slaapt u?

Ontwaak! Verstoot ons niet voor eeuwig.

Waarom verbergt u uw gelaat?

Waarom vergeet u onze ellende, onze nood?

Sta op, kom ons te hulp.

Verlos ons, omwille van uw trouw.

Datzelfde kreeg ik te horen van mij vroegere collega, rabbijn Yehuda Aschkenazy, die de verschrikkingen van Auschwitz heeft overleefd. Hij hield me voor dat we God niet te snel moeten wegstrepen uit ons leven. We kunnen beter zeggen dat Hij zich een tijdlang verborgen houdt. Net zoals er soms wolken voor de zon schuiven. Deze les staat ook op een muur gekalkt in een kelder in Keulen, waar zich gedurende de hele oorlog enkele Joden schuilhielden:

Ik geloof in de zon, ook als zij niet schijnt.

Ik geloof in de liefde, ook als ik haar niet voel.

Ik geloof in God, ook als Hij zwijgt.

ONDERBREKING

Orgelspel

GEDACHTENIS

Hem herkennen
in het breken van het brood.
In het brood het leven zien
met een hart dat Liefde is –
aan wie wij ons door alles heen
mogen toevertrouwen –
om wie we in geen graf berusten,
in geen dood ten ondergaan –
om wie we allen gedenken met wie
wij brood en beker hebben gedeeld
en die ons door de dood zijn ontvallen.

Vandaag noemen we hier Gerard van Boxtel (2016), rond zijn verjaardag.

Denk ook aan die vergeten heengaan –
Door ongeluk of geweld het leven verliezen –
van honger en dorst omkomen -
op de vlucht afgemat bezwijken
of wegwijnen in kampen waar niet te leven is -
hun vredesmissie met de dood bekopen -
sterven van heimwee en verdriet,
zichzelf (waarom toch?) 't leven benemen.

Er zij licht, vrede , rust.

KLEIN DANKLIED

*Gij hebt, o God,
dit broze bestaan gewild,
hebt boven 't naamloze
mij uitgetild.*

*Laat mij dan dankbaar leven
de volle tijd,
geborgen
in de bevende zekerheid*

*Dat ik niet
uit dit smal en onvast bestand
van mijn bestaan zal vallen
dan in uw hand.*

JEZUS MESSIAS EN WIJ

Lied

*Gij die ons kent en roept ons bij name
adem van leven, herder van mensen,
zult Gij ons vinden, hoelang verdragen?*

Door zijn menselijkheid en godsvertrouwen is Jezus een toonbeeld geworden voor velen. Aan hem zien we wie we zelf zijn en zo zien we ook waar God voor staat. Hij werd geboren in Palestina, in bezet gebied door de Romeinen onder voet gelopen. Geen wonder dat hij net als vele andere Joden uit ging zien naar de spoedige komst van God, die hij niet zag als een streng heerschap, maar als een lieve vader, die zijn volk behoedt en opkomt voor armen, zieken en uitgestotenen.

Lied

*Waar toe bestaan als Gij zoudt ontbreken,
als wij vergeten de hand die ons maakte,
als wij vervreemden, ver van U raken.*

Hij trok vrijelijk op met marginale figuren, die men toen graag 'zondaars' noemde, maar bij voorkeur met hén deelde hij zijn tafel. In woord en daad maakte hij waar dat heel de Thora draait om recht, barmhartigheid en trouw. Zo kreeg hij vele volgelingen, vrouwen en mannen, die herkenden dat hij gedreven werd door Gods geest, maar evengoed waren er criticasters die in hem duivelse machten aan het werk zagen.

Lied

*Blijf in ons roepen tot wij U horen,
tot wij van U zijn, Gij onze vrede;
tot wij U dromen, lied van ons leven.*

Na een eigenzinnige actie op het tempelplein waarmee hij de openbare orde en de cultus verstoorde, werd hij opgepakt en uitgeleverd aan Pontius Pilatus. Gezien zijn rol als zetbaas van de keizer was Pilatus als de dood was voor oproerkraaiers en liet hem daarom standrechtelijk liquideren. Daarmee leek het alsof de nog jonge

Jezusbeweging weldra zou doodbloeden, maar niets was minder waar.

Lied

*Wie zou U ooit van mensen weerhouden?
Geen dan Gijzelf hebt ons levend gemaakt.
Wie dan Gijzelf zal mensen behouden?*

Binnen enkele dagen na zijn dood hebben zijn volgelingen, vrouwen voorop, tot hun eigen verbazing ervaren dat Jezus méér leefde dan ooit tevoren. Razendsnel gingen ze nieuwe geloofsgroepen vormen en trokken ze de wijde wereld in om anderen te winnen voor de overtuiging dat Jezus blijvend een spilfunctie vervult als we de nieuwe wereld van God van de grond willen tillen.

Bidden wij nu samen met de woorden die Jezus ons heeft ingegeven:

ONZE VADER

Onze Vader die in de hemel zijt,
uw naam worde geheiligd,
uw rijk kome,
uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schuld
zoals ook wij aan anderen hun schuld vergeven.
En leid ons niet in bekoring
maar verlos ons van het kwade.
Amen.

GEBEDEN EN LIED

Dit lijkt wel een tijd waarin God zijn gelaat verborgen houdt.
Wat, o wat moet er nog gebeuren
voordat U uw gezicht
weer aan de wereld laat zien?

Lied

*Een schoot van ontferming is onze God.
Hij heeft ons gezocht en gezien
zoals de opgaande zon aan de hemel.
Hij is ons verschenen*

*toen wij in duisternis waren
in schaduw van dood.
Hij zal onze voeten richten
op de weg van de vrede....*

Morgen is het Wereldvluchtelingendag.
Niet zonder het schaamrood op onze kaken
bidden wij voor de vele vluchtelingen,
die gestrand zijn op de randen van Europa.
Dat zij een nieuw thuis vinden
en een betere toekomst.

Lied

Een schoot van ontferming ...

Als je vertrouwen hebt in het leven
hoef je niet de hele trap te zien
om de eerste stap te zetten. (M. L. King)

Lied

Een schoot van ontferming ...

ZEGENBEDE

*De Levende zegene en behoede u,
de Levende doe zijn aangezicht over u lichten
en zij u genadig.
De Levende verheffe zijn aangezicht over u
en geve u vrede.
Zegen ons en behoed ons,
doe lichten over ons uw aangezicht
en wees ons genadig.
Zegen ons en behoed ons,
doe lichten over ons uw aangezicht
en geef ons vrede.
Zegene u de levende en almachtige God.
Vader, Zoon en heilige Geest.
Amen, amen, amen.*

AFSLUITING EN ZEGENWENS

Wij delen met elkaar
een gebroken bestaan dat zich
vandaag hier morgen daar laat voelen.
Zegenen we daarom elkaar met
raad en daad, hart en handen.
En laat je door niets en niemand
ontmoedigen, in Gods naam:
Vader, Zoon en Heilige Geest.

ORGELSPEL

VERANTWOORDING

Deze viering is samengesteld door de Liturgische Werkgroep van Open Kerk. Organist: Jac Peeters. Ik hef mijn ogen (Psalm 121), t. Naardense Bijbel, zang: Cantori Davidici; Schuld en vergeving, Peer Verhoeven; Bezinning. T. Václav Havel (1) en Abbé Pierre (2 en 3); Alle leven is gegeven, t. Adri Bosch, m. Willem Vogel; Gebed, naar Rabindranath Tagore; Naar u gaat mijn verlangen, t. Huub Oosterhuis, m. Bernard Huijbers; Lead me Lord, m. Samuel Wersley, zang; Sommerville College, Oxford; Overweging, Wim Weren; Gedachtenis, Peer Verhoeven; Klein danklied, t. Ad den Besten, m. Michaël Stumpel; Jezus Messias en wij, Wim Weren; Gij die ons kent, t. Jacques Verhees, m. Willem Vogel; Gebeden, Wim Weren en Harry van Hal; Een schoot vol ontferming, t. Huub Oosterhuis, m. Antoine Oomen; De Levende zegene en behoede u, m. G. Bremer, zang: Kathedrale Cantorij, Rotterdam; Illustratie, Christus bedaart de storm.